No. 36.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Seria A

„ȘTIINȚĂ PENTRU TOȚI"

SUB DIRECTIVA REDACȚIONALĂ A D-LUI PROF. UNIVERSITAR
I. SIMIONESCU

SOCIETATEA NAȚIUNILOR

DE

ARTUR GOROVEI

Seria A. CARTEA ROMÂNEASCĂ No. 36.

23.900.— 927

Prețul Lei 5.—

„CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE"

Apare sub direcţia *D-lui I. Simionescu*, prof. la universitatea din Iaşi Membru al Acad. Rom., fost secretar general la Min. de Instrucţie.
Fiecare broşură de 32 pag. cu figuri, costă numai 5 lei. Se primesc şi comenzi directe prin mandat poştal pe adresa «*CARTEA ROMÂNEASCA*» *B-dul Academiei 3, Bucureşti;* şi se dă o broşură gratis acelui care cumpără deodată 5 broşuri.

Seria A. **„Ştiinţa pentru toţi".**

No. 1. **Cum era omul primitiv** de *I. Simionescu.*
„ 2. **Viaţa omului primitiv** de *I. Simionescu.*
„ 3. **Gazurile naturale** de *I. Simionescu*
„ 4. **Albinele** de *T. A. Bădărău*
„ 5. **Diabetu, îngrăşarea, gălbinarea** de *Dr. Cănănescu.*
„ 6. **Raze vizibile şi invizibile** de *C. V. Gheorghiu.*
„ 7. **Viaţa microbilor** de *Dr. I. Gheorghiu.*
„ 8. **Furnicile** de *T. A. Bădărău*
„ 9. **Viaţa plantelor** de *I. Simionescu.*
„ 10-11. **Pasteur** de *C. Motaş.*
„ 12 **Soarele şi luna** de *I. Simionescu.*
„ 13. **Telefonia fără fir** de *Tr. Lalescu*
„ 14 **Porumbeii Mesageri** de *V. Sadoveanu.*
„ 15. **Planeta Marte** de *Ion Paşa.*
„ 16. **Dela Omer la Einstein** de *General Sc. Panaitescu.*
„ 17. **Cum vedem** de *Dr. I. Glavan.*
„ 18. **Razele X.** de *Al. Cişman*
„ 19. **Omul dela Cucuteni** de *I. Simionescu.*
„ 20. **Protozoarele** de *I. Lepşi.*
„ 21. **Fulgerul şi trăsnetul** de *C. G. Brădeteanu.*
„ 22. **Nebuloasele gazoase** de *M. E. Herovanu.*
„ 23. **Bacteriile folositoare** de *I. Popu Câmpeanu.*
„ 24 **Scrisori cereşti (Meteorite)** de *I. Simionescu.*
„ 25 **Din istoricul electricităţii** de *Stef. C. Ionescu.*
„ 26. **Mercur şi Venus** de *C. Negoiţă.*
„ 27. **Reumatism şi arteroscleroza** de *Dr. M. Cănănescu.*
„ 28. **Oameni de iniţiativă** de *Apostol D. Culea.*
„ 29 **Henri Ford** de *Ing. N. Ganea.*
„ 30. **Musca** de *I. Mureşanu*
„ 31 Ciupercile de *I. Popu Câmpeanu.*
„ 32. Cifrele de *G. M. Lăzărescu.*
„ 33 Animale de demult de *I. Simionescu.*
„ 34 Lămurirea potopului de *I. Simionescu.*
„ 35. Din viaţa oamenilor întreprinzători de *Apostol D. Culea.*
„ 36 Societatea naţiunilor de *Artur Gorovei.*

SOCIETATEA NAŢIUNILOR

CONSTITUIREA ŞI ORGANIZAŢIA EI

DE

ARTUR GOROVEI

Introducere.

In urma ultimului războiu, care a nimicit atâtea vieţi, aruncând jalea în toată omenirea, şi a ruinat atâtea popoare, oamenii şi-au dat socoteală că a venit vremea să se puie capăt războaelor, ceeace s'ar putea întâmpla dacă toate popoarele s'ar asocia între ele, ca să găsească un mijloc de înţelegere care să garanteze pacea în lume.

Tratatele de pace dela Versailles, Saint-Germain, Neuilly şi Trianon, au izbutit să puie temelia unei asociaţiuni permanente a statelor care se guvernează liber şi care s'au unit cu gândul de a micşura şansele de războiu şi a mări garanţiile păcei. Constituirea acestei Societăţi a Naţiunilor, definită în Pactul care formează prima parte a acestor tratate, a intrat în vigoare la 10 Ianuar 1920, dată la care reprezentanţii Germaniei au depus actul de ratificare a tratatului dela Versailles.

Fiecare stat asociat astfel, este un membru al Societăţii Naţiunilor, care în scop de a desvolta cooperaţia între naţiuni şi de a le garanta pacea şi siguranţa, îşi iau următoarele angajamente:

De a primi oarecare obligaţiuni de a nu recurge la războiu;

A întreţine la lumina zilei relaţiuni internaţionale, fundate pe justiţie şi pe onoare;

A observa cu sfinţenie prescripţiile dreptului internaţional recunoscute ca regulă efectivă de conducere a guvernelor;

A face să domnească justiţia şi a respecta în mod scrupulos toate obligaţiunile tratatelor, în raporturile mutuale ale popoarelor organizate,

Acestea sunt principiile generale enunțate în preambulul Pactului, al căror mod de aplicare este regulat în 26 de articole, care guvernează activitatea Societății.

Pentru a înțelege bine caracterul acestei instituții, trebuie să ne făurim ideia că ea constitue o societate de state care, menținând în mod explicit principiul suveranității naționale, își limitează activitatea la afacerile exterioare. Societatea Națiunilor nu este o organizare distinctă, existând în afară și pe deasupra statelor care o compun. Ea este un organism internațional și nu un supra-Stat. Ea nu-și impune soluțiile; armele sale principale sunt publicitatea dată evenimentelor și forța de convingere care emană din toată activitatea ei împăciuitoare. Scopul său este înțelegerea, acordul; ea poate să izbutească sau să nu izbutească în această sarcină, dar refuzul de a accepta deciziile sale sau recomandațiunile pe care le-ar face, nu atrag nici o sancțiune. Sancțiunile de care dispune Societatea Națiunilor, pot să fie aplicate numai Statelor care, călcându-și jurământul, ar recurge la războiu, fie mai înainte de a se fi conformat procedurei instituită în vedere de a ajunge la o regulare pacifică, fie în contra unei deciziuni unanime a Societății. Societatea este în realitate o asociație de state care colaborează după aceleași principii și caută să-și apere interesele comune prin eforturi combinate. In acest scop, ele s'au angajat de bună voie să păzească anumite regule de conduită și eă-și impuie, în inteesul tuturora, o limită la libertatea lor de acțiune în oarecare domenii.

Fiind compusă din State, afacerile Societății Națiunilor, sunt dirijate de reprezentanții guvernelor care constitue puterea executivă. Ori ce inițiativă a Societății Națiunilor are ca origină o propunere a unui sau a mai multor guverne, și sarcinele pe care le întreprinde

Societatea, pot să fie îndeplinite numai prin intermediul guvernelor. Acțiunea colectivă sau individuală a guvernelor este la baza tuturor actelor Societății. Ea este un instrument de execuție a deciziunilor luate de guverne, și numai a acestor deciziuni. Toată opera Societății este rezultatul acordurilor între guverne; desvoltarea și activitatea ei merg mână în mână cu aceste acorduri.

Societatea Națiunilor nu dispune de nici o putere magică, pentru a rezolvi cu ușurință și cu repeziciune toate problemele, așa de firesc complexe, care se ivesc în lume. Intrând în Societate, — Statele nu-și abandonează, prin aceasta, aspirațiunile lor naționale, nici interesele lor particulare, aceste aspirațiuni și aceste interese pot să intre în conflict cu ale altor State, tot așa de bine când problemele sunt tratate de Societate, ca și când sunt tratate în afară de ea. Societatea oferă o metodă pentru a facilita reglementele; noutatea ei rezidă în existența unei constituții scrise. Pactul, care regulează raporturile între State, institue un mecanism permanent, cu regule de procedură determinate, și, în fine, oarecare obligațiuni bine definite. Acest sistem asigură ordinea, regularitatea și continuitatea în studii și soluția problemelor internaționale. Avantagiul acestui sistem se vede numai prin o analiză generală a termenilor și a caracterului Pactului, de o parte, și din analiza organizărei și a procedurei Societății, pe de altă parte; totuși, se cuvine să se știe că în afară de Pact, un mare număr de tratate și de convențiuni prevăd că unele chestiuni particulare pot să fie trimese înaintea Societății.

Astfel, Societatea Națiunilor, mulțumită sistemului său complect de organisme pentru studiul chestiunilor politice, juridice, economice, etc., este în strânsă legătură cu însăși viața lumei actuale.

I. — Statele membre ale Societății.

Puterile aliate sau asociate care au semnat tratatul de pace, sunt „membrii originari" ai Societății Națiunilor, și tot ca membri originari au fost invitate să adereze un număr de treisprezece State, care au fost neutre pe vremea războiului, și care toate au aderat, așa că până la 10 Martie 1920, numărul membrilor se ridica la 42. Dela această dată, alți doisprece membri au fost admiși, dintre cari trei, în timpul războiului, au luptat alături cu puterile centrale, așa că astăzi Societatea numără 54 membri.

II. — Analiza Pactului.

Condiții de admitere și de retragere.—Orice Stat, Dominion sau Colonie, poate fi membru a Societății, dacă se guvenează liber și dă garanții efective de intenția sa sinceră de a-și îndeplini angajamentele internaționale, și să se supuie reglementului stabilit de Societate în ceeace privește forțele militare și navale; afară de acestea, noul membru trebuie să fie primit de un număr de două treimi al Adunărei.

Statul care dorește să intre în Societatea Națiunilor adresează Secretarului general o cerere, și după o înștiințare prealabilă de doi ani, se poate retrage. Un Stat care a violat Pactul se poate retrage din Societate.

Organele Societății Națiunilor.—Principalele organe constituționale ale Societății sunt: Adunarea, Consiliul, Secretariatul.

Societatea mai are două organe esențiale: Curtea permanentă de Justiție internațională, și Organizarea internațională a Muncii.

Pactul prevede și crearea de organizații auxiliare pentru studiul diverselor chestiuni de ordine, mai mult sau mai puțin tehnică.

Adunarea și Consiliul au calitatea de a se

ocupa de toate chestiunile care intră in sfera de activitate a Societății Națiunilor, sau care privesc pacea lumei. Fiecare din aceste două organe are o largă independență, deși s'ar părea că ele nu constitue organe distincte, deoarece toți membrii Consiliului sunt și membrii ai Adunărei, dar Secretariatul asigură legătura dintre amândouă.

Regula de unanimitate și excepțiile sale. — Deciziunile Adunărei și ale Consiliului, se dau cu unanimitate, afară de chestiunile de procedură și în alte câteva cazuri, precum admiterea de membri noui. Se observă însă și următoarele dispoziții :

1) In caz de diferend, votul reprezentanților părților cu diferendul, nu contează în calculul unanimităților ; 2) Dacă nu-i vorba de diferend, se contează în calculul unanimității votul părților interesate, chiar și votul Statului care nu-i membru al Consiliului, dar care ia parte vremelnic la discuțiile Consiliului, în o chestiune care-l interesează în particular ; 3) Când Adunarea are a se pronunța asupra unui diferend, deciziunea trebuie să fie luată cu majoritatea Statelor membri ai Adunării, dar cu aprobarea tuturor Statelor membri ai Consiliului.

Regula generală a unanimității are de scop de a asigura respectul suveranității naționale, și Societatea Națiunilor nu caută să-și impue soluțiunile, ci să fie primite cu bunăvoință, deoarece și alte conferinți, precum Conferința Păcii, acea dela Washington, ca și acea dela Geneva, au avut soluțiuni rezultate ale compromisului.

Regula unanimității sufere două excepții : în caz de diferend, precum am arătat mai sus, și în al doilea loc: o rezoluție adoptată numai cu majoritate, nu-i o decizie obligatoare, ci o recomandație de care Statele membri pot individual să ție seamă.

Contra Statelor care refuză să primească o decizie luată cu unanimitate, nu este nici o sancțiune, numai dacă unul dintre ele recurge la războiu, nerespectând deciziunea luată cu unanimitate. Recurgerea la războiu, în oare care împrejurări, este pasibilă de sancțiuni, dar refuzul de a accepta o asemenea soluțiune, nu este supusă la nici o sancțiune.

Adunarea. — Adunarea se compune din reprezentanții tuturor membrilor Societății și se întrunește în luna Septembrie a fiecărui an, sau la altă dată fixată de Adunare sau de Consiliu, cu majoritatea voturilor. Ea se mai poate convoca în sesiune specială după ceerea unuia sau a mai multor membrii, dacă această cerere este acceptată de majoritatea membrilor.

Ficare membru al Societății poate avea numai trei reprezentanți în Adunare și dispune numai de un vot. Reprezentanți supleanți și tehnici se admit.

Atribuțiunile speciale ale Adunărei sunt: admiterea de membri noui, alegerea periodică de membri nepermanenți în Consiliu, alegerea, în colaborare cu Consiliul, de membri ai Curții permanente, în fine controlul budgetului. Adunarea poate, de asemenea, să invite pe membrii Societății ca să procedeze la un nou examen al tratatelor devenite inaplicabile, precum și a situațiunilor internaționale a căror menținere ar putea să puie in pericol pacea lumii; ea trece în revistă opera săvârșită și dă directive pentru viitor.

Reglementul interior al Adunărei. — Secretarul general convoacă Adunarea după dispoziția luată de președintele Consiliului, cu patru luni înainte de data fixată pentru deschiderea sesiunei. Acest termen poate fi redus în cazuri excepționale, prin o decizie în majoritate a Consiliului. Ordinea de zi cuprinde raportul

asupra activității Consiliului dela ultima sesiune a Adunărei, cum și chestiunile admise a se discuta de Adunare în cursul unei sesiuni anterioare, acele propuse de Consiliu sau de un membru al Societății, în fine, proiectul de budget.

Adunarea este prezidată provizor de președintele Consiliului în exercițiu, şi procede la alegerea biuroului, care se compune dintr'un președinte și șase vicepreședinți.

Sesiunea se începe cu discuția raportului asupra activității Consiliului, apoi se împart chestiunile de examinat la șase comisiuni, care constituesc, prin ele însăși, niște mici Adunări, pentru că fiecare Stat are un reprezentant în fiecare din aceste Comisiuni. Aceste Comisiuni se ocupă : Prima, cu chestiunile constituționale și juridice ; a doua, cu lucrările de organizări tehnice ; a treia, cu dezarmarea ; a patra, cu budgetul și chestiuni de administrație interioară; a cincea, cu chestiuni sociale; a șasea, cu chestiuni politice.

Fiecare comisiune numește un raportor, care prezintă Adunărei o dare de seamă generală a deliberațiunilor și a concluziunilor sale.

Limbile oficiale sunt franceza și engleza, și orice discurs pronunțat în una din aceste limbi, este tradus în cealaltă. Se poate întrebuința și o a doua limbă, dar oratorul trebuie să-și traducă el singur discursul, în franceză sau în engleză.

Ședințele sunt publice, dar Adunarea poate decide și ședinți secrete.

Consiliul. — Consiliul trebuia să se compuie din cinci membri permanenți și patru nepermanenți. Permanenți erau reprezntanții celor cinci Puteri aliate și asociate, iar cei nepermanenți urmau să fie aleși periodic de Adunare, dar fiindcă America nu a ratificat tratatul dela

Versailles, numărul membrilor permanenţi s'a redus la patru, iar Adunarea şi Consiliul, în puterea unei dispoziţiuni a Pactului, a mărit la şase numărul membrior nepermanenţi. Fiecare membru al Societăţii, din Consiliu, are un singur vot şi un singur reprezentant. Membrul Societăţii care nu-i reprezentat în Consiliu, este invitat să-şi trimeată un reprezentant oridecâte ori se aduce înaintea Consiliului o chestiune care-l interesează în particular.

Consiliul are carecare atribuţiuni speciale, precum pregătirea planului de reducere a armamentelor, prevăzut de Pact; controlul sistemului mandatelor. Tratatele de pace i-au mai încredinţat şi alte atribuţii relative la guvernarea teritoriului Sarre şi a oraşului liber Dantzig, precum şi la minorităţi.

Procedura Consiliului.—Prezidentul în exerciţiu convoacă Consiliul, prin Secretarul general. Consiliul numeşte un raportor pentru fiecare chestiune înscrisă în ordinea zilei. Preşedenţia se dă, pe rând, în fiecare sesiune, tuturor membrilor Consiliului, — după ordinea alfabetică franceză a ţărilor. Procesele-verbale de deliberările Consiliului, fie din şedinţele private, fie din cele publice, sunt tipărite şi publicate,

Secretariatul permanent. — Membrii Secretariatului sunt numiţi de Secretarul general, cu aprobarea Consiliului. Secretarul general este asistat de un ajutor de Secretar general şi de doi subsecretari generali; ceilalţi membrii ai Secretariatului sunt împărţiţi în secţiuni, după natura chestiunilor studiate şi nu după naţionalitate, şi fiecare secţie constitue secretariatul unei comisiuni sau a unei organizaţii. Secţiunile principale au un director, celelalte sunt dirijate de un şef de serviciu. Peste aceşti funcţionari sunt membrii Secretariatului, împărţiţi în două categorii, după vechimea şi responsabilitatea lor. Urmează apoi personalul inferior. Numărul total

al funcționarilor se urcă aproape la 400 persoane.

Principalele secțiuni ale Secretariatului sunt: secțiunea politică; secțiunea financiară și economică; secțiunea transitului; secțiunea Comisiunelor administrative (Sarre și Dantzig) și a minorităților; secțiunea mandatelor; secțiunea dezarmărei; secțiunea de higienă; secțiunea chestiunilor sociale (opium și tratamentul femeilor și al copiilor); secțiunea Cooperației intelectuale și a biurourilor internaționale; secțiunea juridică; secțiunea de informație.

Secretariatul mai cuprinde un biurou al Americei latine, instituit în virtutea unei deciziuni a celei de a treia Adunări (1922), pentru a înlesni și întări relațiunile între Secretariat și țările Americei latine.

Curtea permanentă de Justiție internațională. Această instituție prevăzută în Pact, a fost constituită de Consiliu și de Adunare, care au ales judecătorii, iar Adunarea i-a votat budgetul. Această curte constitue, întru câtva, puterea judiciară a Societății Națiunilor, ale cărei lucrări au fost inaugurate în Ianuarie 1922.

Curtea se ocupă de orice diferend cu caracter internațional pe care i-l supun părțile; ea își dă avisuri consultative asupra oricărui litigiu sau asupra oricărui punct despre care e sesisat de Consiliu sau de Adunare, care pot, de acord cu părțile interesate, să-i supuie spre judecare anumite diferende, putând să se pronunțe asupra chestiunilor de fapt cât și asupra acelora de drept. Curtea este deschisă tuturor statelor din lume, sub oarecare condiții foarte largi. Consimțimântul părților este esențial pentru ca o afacere să fie trimeasă în judecata Curții. Un Stat poate să citeze pe un alt Stat în fața Curții, numai în două cazuri: 1) Când este expres prevăzut, într'un tratat sau o convenție în vigoare, că orice diferend care s'ar putea

naște, va fi supus Curții; 2) Când părțile într'un diferend s'au angajat de mai înainte să recunoască, obligatoare — juridicțiunea Curții. Această juridicțiune poate fi exercitată pentru orice diferend de ordine juridică având de obiect: 1) Interpretarea unui tratat; 2) Orice punct de drept internațional; 3) Realitatea oricărui fapt care, dacă ar fi stabilit, ar constitui violarea unui angajament internațional; 4) Natura sau întinderea reparațiunei datorită pentru ruptura unui angajament internațional.

Curtea se compune din unsprezece judecători titulari și patru judecători supleanți, aleși pe nouă ani. Adunarea și Consiliul votează separat, și candidații cari au întrunit majoritatea în amândouă, sunt declarați aleși.

Curtea aplică: 1. — Convențiunile internaționale cari stabilesc regule expres recunoscute de Statele în litigiu; 2. — Datina (la coutume) internațională ca dovadă a unei practice generală acceptată ca fiind de drept; 3. — Principiile generale de drept recunoscute de națiunile civilizate; 4.—Sub rezerva oarecăror dispoziții. deciziunile judiciare și doctrina autorilor celor mai calificați în materie de drept internațional.

Curtea are sediul în Haga.

Organizarea internațională a Muncii. — Conform Pactului, membrii Societății au obligația de a-și da silința să asigure și să menție condițiuni de muncă echitabile și umane. Biuroul internațional al Muncii formează o organizare autonomă care are propriul său consiliu de administrație, conferința generală și secretariatul său. Constituția sa este întru câtva diferită de acea a Societății, pentru că dreptul de reprezentare este acordat nu numai guvernelor, ci și organizațiilor de patroni și de uvrieri. Guvernele au angajamentul de a supune Parlamentului lor toate convențiunile adoptate.

Dispozițiuni cu privire la menținerea păcii.

Dispozițiile Pactului care privesc menținerea păcii, cuprind : limitarea armamentelor ; garanțiile contra agresiunelor; recunoașterea faptului că orice amenințare de războiu este o chestiune de interes internațional ; angajamentul de a nu recurge la războiu înainte de a fi încercat să ajungă la un reglement prin mijloace pacifice; metodele proprii pentru a asigura un reglement pacific; sancțiunile prevăzute pentru cazul când un Stat ar fi recurs la războiu, în oarecare circumstanțe determinate, etc.

1. — *Limitarea armamentelor.* — Conform Pactului, Consiliul prepară planurile de reducere a armamentelor naționale la minimum compatibil cu siguranța națională, planuri pe care le supune la examenul și decizia diverselor guverne. După adoptarea acestor planuri de către guverne, limita armamentelor astfel fixate, nu poate să fie întrecută fără consimțimântul Consiliului, care mai are sarcina de a aviza asupra măsurilor proprii de a evita efectele dăunătoare a fabricărei private de munițiuni și de material de războiu. Societatea este însărcinată cu controlul armelor și munițiilor, în țările în care controlul acestui comerț este indispensabil interesului comun.

2. — *Garanții contra agresiunelor.* — Conform Pactului, membrii Societății se angajează să respecte și să menție contra oricărei agresiuni exterioare integritatea teritorială și independența politică prezentă a tuturor membrilor Societății. Consiliul are dreptul de a aviza, la nevoe, asupra mijloacelor de a asigura executarea acestei obligațiuni.

Pactul mai declară expres că orice războiu sau amenințare de războiu, interesează întreaga Societate și că orice membru al Societății are dreptul, cu titlul amical, să atragă atențiunea Societății asupra oricărei împrejurări de natură

a tulbura pacea sau buna înțelegere între națiuni. Adunarea poate, din când în când, să invite pe membrii Societății de a proceda la o nouă examinare a tratatelor devenite inaplicabile, ca și a situațiunilor internaționale a căror menținere ar putea să puie în pericol pacea lumei. Rezultă de aici că intențiunea Pactului nu este ca numai decât să se perpetueze condițiunile teritoriale existente, de oarece în Pact se prevăd mijloace care permit, prin metode pacifice, să se facă față unor situațiuni nouă care pot să se producă.

3. — *Procedura de reglement pacific a conflictelor.* — Membrii Societății au convenit să nu recurgă la războiu înainte de a fi supus diferendul lor fie la arbitrajul, fie la reglementul judiciar, fie la examenul Consiliului. Au convenit, de asemeni, să nu recurgă la războiu, înaintea expirărei unui timp de trei luni, care va urma sentința arbitrilor, deciziunea sau raportul Consiliului. Când un diferend este supus arbitragiului sau reglementului judiciar, Statele se angajează să execute cu bună-credință sentințele date. Dacă între membrii Societății se ridică un diferend susceptibil de a aduce o ruptură, dacă acest diferend nu se poate regula într'un mod satisfăcător pe cale diplomatică și dacă nu-i supus arbitrajului sau reglementului judiciar, trebue să fie deferit Consiliului, care este ținut să încerce a asigura reglementul. Dacă Consiliul nu reușește în încercările sale, publică un raport votat sau în unanimitate (în care nu intră voturile părților), sau cu majoritate de voturi, pentru a face cunoscute soluțiunile pe care le recomandă ca pe cele mai echitabile și mai bine apropiate speciei. Dacă deciziunea Consiliului este luată cu unanimitate, orice Stat care recurge la războiu, în contra prevederilor acestei deciziuni, comite un act de războiu în contra tuturor membrilor Societății, cari se an-

gajează, în aceste condiţiuni, a rupe toate relaţiunile cu Statul în chestiune şi a recurge la blocus în contra lui. Dacă deciziunea nu-i luată cu unanimitate, membrii Societăţii îşi rezervă dreptul de a lucra cum vor găsi necesar pentru menţinerea dreptului şi a justiţiei. Pactul nu comportă stipulaţiuni definite care să poată produce efecte, în practică, la o decizie unanimă. Sancţiunile se aplică numai violărilor Pactului, care implică recurgerea la războiu, şi nu la refuzul de a accepta deciziunile adoptate. Orice Stat culpabil de violarea unuia din angajamentele care rezultă din Pact, poate să fie exclus din Societate,

In caz de diferend, procedura de urmat cuprinde fazele următoare: 1) Negociaţiuni directe pe căile diplomatice: 2) Arbitrajul sau reglementul judiciar; 3) Trimiterea afacerei înaintea Consiliului sau a Adunărei.

Consiliul poate, din propria sa iniţiativă, să ceară Curţii permanente de Justiţie internaţională, avisuri consultative asupra unor puncte de drept. De asemenea poate, cu consimţimântul părţilor, să trimeată litigiul înaintea Curţii, pentru a da un reglement. In fine, Consiliul poate să trimeată un diferend înaintea Adunărei.

4. — *Diferende între Statele membri şi Statele care nu sânt membri.* — In caz de diferend între două State, din care unul singur este membru al Societăţii, Statul străin Societăţii este invitat să se supue obligaţiunelor care se impun membrilor Societăţii, — pentru a se ajunge la un reglement al diferendului, în condiţiunile fixate de Consiliu. Dacă Statul în chestiune refuză, Consiliul ia deciziunile care i se par mai eficace. Dacă acelaş Stat intră în războiu contra unui membru al Societăţii, i se aplică sancţiunile prevăzute de art. 16 al Pactului. Când un diferend survine între State care

nu sunt membri, este trimes înaintea Societății, părțile sunt de asemenea invitate să se supue obligațiunelor care se impun membrilor Societății și, în caz de refuz, Consiliul ia toate măsurile care i se par de natură a preveni ostilitățile.

5. — *Chestiuni de competință exclusivă.* — Societatea nu poate interveni într un diferend dacă una din părți pretinde, și dacă Consiliul recunoaște, că diferendul este asupra unei chestiuni pe care dreptul internațional o lasă la competința exclusivă a acestei părți.

6. — *Tratate și înțelegeri.* — Un articol al Pactului prevede că tratatele se înregistrează și se publică și în lipsa acestor formalități nu au nici o forță obligatoare; membrii Societății se angajează să nu contracteze obligațiuni incompatibile cu termenii Pactului și recunosc că acest din urmă abrogă toate obligațiunile sau înțelegerile de această natură. Validitatea înțelegerilor regionale care asigură menținerea păcei, este recunoscută.

7. — *Alte funcțiuni ale Societății Națiunilor în vederea menținerei păcii.* — Societatea controlează, cu ajutorul unei Comisiuni permanente, aplicarea noului sistem în virtutea căruia unele State exercită mandate pe contul Societății, și în numele ei, asupra unor vechi posesiuni germane sau turcești, locuite de popoare care nu sunt încă în stare de a se cârmui ele singure. Exercițiul acestor mandate constitue o misiune sacră de civilizație. Puterile mandatare supun Societății rapoarte anuale. Consiliul a aprobat, prealabil, constituția (mandatelor, adică gradul de autoritate, de control sau de administrare pe care mandatarul îl are de executat.

Intre alte obligațiuni, membrii Societății trebuie să depue silinți pentru a asigura și a menține condiții de muncă echitabile și umane, un

tratament échitabil populaţiunilor indigene în teritoriile supuse administraţiei lor, libertatea comunicaţiilor şi a transitului, precum şi un tratament echitabil al comerţului. De asemenea sunt înţeleşi să ele măsuri de ordin internaţional pentru a preveni şi a combate bolile, de a însărcina Societatea cu controlul general al acordurilor relative la tratamentul femeilor şi al copiilor, la traficul cu opium şi alte stupefiante.

Biurourile internaţionale, stabilite anterior prin tratate colective, pot să fie, cu asentimentul părţilor, puse sub autoritatea Societăţii, ca şi orice alte biurouri care vor fi create ulterior.

Tratatele de pace au impus Consiliului Societăţii Naţiunilor diverse obligaţii, între altele controlul guvernului din basinul Sarre şi numirea membrilor Comisiunei de guvernământ din acelaş basin.

Societatea numeşte pe Inaltul Comisar al oraşului liber Dantzig, pus sub protecţia Societăţii, şi dotat cu o Constituţie garantată de ea. Societatea are de asemenea oarecum responsabilităţi care-i sunt impuse prin diverse tratate încheiate după războiu pentru protecţia minorităţilor de religie, de rasă şi de limbă.

8. — *Amendamente la Pact.* — Adunarea a adoptat mai multe amendamente, dar nici unul dintre ele nu a primit încă numărul de ratificaţii necesare, adică ratificarea tuturor Statelor membri ai Consiliului şi aceea a majorităţii Statelor reprezentate în Adunare. Cu mici excepţii, aceste amendamente se mărginesc a simplifica procedura, în cazurile când Pactul nu dă destule precizii, dar fără de a-i aduce modificări esenţiale.

III. — Organizări izvorâte din Pact.

In constituirea Curţii permanente de Justiţie internaţională şi a organelor auxiliare, a căror

creațiune ulterioară o lasă să se vadă, în termeni generali. Pactul a lăsat o mare latitudine Consiliului și Adunărei. Sforțarea creatoare care a dus la stabilirea acestor organizații, marchează o etapă importantă în desvoltarea asociațiunei între State. In această operă, Societatea a știut să conserve și să asimileze toate elementele ale căror metode anterioare demonstraseră utilitatea. Astfel crearea Curții permanente de Justiție internațională nu suprimă recursul la tribunalele de arbitraj care există deja și nu micșorează întru nimic utilitatea lor. Curtea de Justiție îndeplinește un rol nou; dar, în acest caz, ca și în tot sistemul Societății, organizarea cu competință întinsă nu exclude, în mod necesar, pe acea a căreia competință este mai restrânsă. Dacă două State preferă să nu se supuie deciziunilor unei Curți permanente compusă din judecători aleși printre toate națiunile, rămân libere să facă uz de dispozițiunile mai suple ale Curții de arbitraj, unde pot să-și aleagă proprii lor arbitri și să elaboreze propria lor procedură.

De asemenea sunt conservate toate metodele raționabile de reglement pacific: negociațiuni pe cale diplomatică, arbitraj, deciziuni judiciare sau mediațiunea Consiliului sau a Adunărei, dar totdeauna în cadrul principiilor definite de Pact.

In intervențiunile sale, Societatea Națiunilor utilizează, pe cât posibil, toate organizațiile internaționale cu adevărat reprezentative și caută adeseori colaborarea organizațiunilor oficioase de asemenea reprezentative. In asemenea caz, guvernelor le incumbă totdeauna deciziunile finale, ca și măsurile de executare. In reglementul dificultăților și a diferendelor, membrii Societății pot deci să aleagă între diversele metode.

In constituirea Curții permanente de Justiție

internațională, Pactul a lăsat o mare latitudine Cons'l'ului și Adunărei. In opera sa, Societatea a șt'ut să conserve și să asimileze toate elementele a căror utilitate a fost demonstrată de metodele anterioare. Astfel, crearea Curții permanente de Justit'e internațională nu suprimă recursul la tribunalele de arbitraj. Dacă două State preferă să nu se supuie deciziunilor Curții, sunt libere să recurgă la negocieri pe cale diplomatică, la arbitraj, la deciziuni judiciare, sau la mediațiunea Consiliului sau a Adunărei, dar totdeauna în cadrul principiilor Pactului.

Caracterul organelor auxiliare.

Diversele sarcini încredințate Societății, au dus-o la crearea unor organe auxiliare care se pot împărți în două categorii: 1) Organizațiile tehnice, cu privire la chestiuni financiare și economice, la chestiuni de transit și de higienă, și 2) Comisiuni consultative care se ocupă de chestiuni militare, de dezarmare, de mandate, de tratamentul femeilor și al copiilor, de opium și de cooperația intelectuală.

Afară de acestea, uneori se creiază comisiuni speciale pentru a studia și a trata o chestiune dată, și odată aceste chestiuni puse la cale, comisiunile acestea încetează.

Aceste organizațiuni sunt conduse după aceleași norme ca și Consiliul și ca și Adunarea, adică au o Comisiune permanentă, care corespunde mai mult sau mai puțin cu Consiliul, are o Conferință generală de reprezentanți ai guvernului, corespunzând Adunărei, și un Secretariat constituit din o secție a Secretariatului Societății, sub autoritatea Secretarului general.

Comisiunile consultative se compun când din membri aleși de Consiliu, în considerația capacității lor personale în un domeniu dat, când din membrii oficial desemnați de guverne, ca

experți însărcinați să dea avis Consiliului și Adunărei asupra unor anumite puncte.

In categoria Comisiunilor speciale intră comisiuni de control, care au însărcinarea de a priveghia la executarea deciziunilor relative la frontiere, comisariate pentru repatriarea prizonierilor de războiu și a refugiaților ruși, comitete de juriști însărcinați sau de a studia proiecte de amendament sau de interpretare a Pactului, sau să dea un avis juridic Consiliului, când acesta nu găsește necesar să recurgă la Curtea permanentă; comisiuni ca aceea care se ocupă de femeile și de copiii deportați în Orient, și în fine numeroase comisiuni de anchetă care procedează la un studiu prealabil al chestiunilor asupra cărora Adunarea se pronunță în ultimul resort.

Organizațiile technice, acea a transitului, a higienei și acea financiară și economică, au caractere comune: pe de o parte ele elaborează progresiv un nou drept internațional, grație unei serii de convențiuni, și pe de altă parte un mare număr dintre ele și-au asigurat colaborarea unor State care nu sunt membrii. Astfel, Organizarea transitului și Comisiunea permanentă de experți elaborează proiecte de convențiune, și în mod general, programul lucrărilor ce urmează a fi supuse examinărei unei conferinți generale a reprezentanților guvernelor, și este însărcinată să dea Consiliului avizul asupra obligațiunilor care rezultă pentru Consiliu, în materie de transit, din diverse articole a tratatului de Versailles.

Membrii comisiunilor permanente a organizațiilor technice și a comisiunilor consultative, sunt persoane cu autoritate în domeniul lor, și Comisiunea permanentă a mandatelor se compune din experți în materie colonială, cărora le este oprit de-a avea vre-o funcție oficială.

Organizații tehnice.

Organizația economică financiară.

Două secțiuni compun această organizație: Comitetul financiar și Comitetul economic, fiecare funcționând independent unul de altul, și reunindu-se, la nevoe, în sesiune plenară, pentru a studia chestiuni cari le interesează pe amândouă. Membrii sunt aleși de Consiliu, cu titlul de experți.

Această organizație se ocupă de toate chestiunile de ordin financiar și economic, încredințate Societății.

Organizația transitului.

Această organizație cuprinde: 1) O comisiune consultativă; 2) O conferință generală; 3) Un secretariat care constitue Secțiunea transitului din Secretariatul general al Societății.

1) *Comisiunea consultativă* se compune din delegați desemnați de membrii Societății, reprezentați permanent în Consiliu și din delegați aleși de Conferință dintre membrii Societății, și funcționează cel puțin doi ani.

Comisiunea este însărcinată de a studia și a elabora măsuri destinate să asigure libertatea comunicațiilor și a transitului, să ajute Consiliul de a-și achita sarcinile ce-i sunt încredințate de tratatul de Versailles și de alte tratate, în vedere de a regula, pe cale de conciliație, litigiile care pot să se nască în domeniul comunicațiilor și al transitului. Apoi are sarcina de a prepara lucrările Conferinței generale și a prezenta un raport despre aplicarea efectivă a Convențiilor generale,

2) *Convenția generală* se compune din reprezentanții Statelor membri ale Societății, fiecare Stat având un reprezentant însoțit, dacă este locul, de supleanți și experți technici. Societa-

tea poate invita Statele care nu sunt membri, să ia parte la desbateri, şi Conferinţa poate ea însăşi, cu majoritate de două treimi, să admită reprezentanţi ai Statelor care nu sunt membri, cu titlul consultativ, pentru studiul chestiunilor speciale. Propunerile ei pot, sub rezerva unei deciziuni a Consiliului, sau a Adunărei, să ia forma de convenţiuni internaţionale, de recomandaţiuni către guverne sau de rezoluţiuni care urmează să fie supuse Adunărei. După avizul Comisiunei consultative, Consiliul poate convoca conferinţi restrânse, pentru studiul unor chestiuni care interesează numai anumite State. Procedura ordinară a Conferinţei este, mai mult sau mai puin conformă cu acea a Adunărei, şi o chestiune oarecare poate să fie înscrisă în ordinea de zi, după cererea unui membru.

3) *Secretariatul Organizaţiei* este constituit de Secţiunea transitului din Secretariatul general.

Organizaţia de higenă.

Această organizaţie cuprinde: 1) Un Consiliu consultativ; 2) Un comitet de higienă; 3) Un secretariat, constituit de secţiunea de higienă din Secretariatul general al Societăţii Naţiunilor.

1) *Consiliul consultativ* examinează şi discută orice chestiune pe care Comitetul de higienă o poate judeca oportună de a-i fi supusă, sau din propria sa iniţiativă, după cererea Consiliului Oficiul internaţional, compus din reprezentanţi oficiali cari se întrunesc tot la şase luni, este în special însărcinat să elaboreze convenţii sanitare internaţionale.

2) *Comitetul de higienă* îşi dă părerea asupra chestiunilor de higienă, poate proceda la anchete, a desemna subcomisiuni speciale şi a

numi în aceste comisiuni pe orice persoană calificată, a căreia colaborare ar crede-o folositoare.

Acest Comitet se compune din 16 membri, și anume: presidentul Consiliului consultativ, nouă membri desemnați de Consiliul consultativ și zece membri numiți de Consiliul Societății Națiunelor, după avizul Comitetului de higienă.

3) *Secretariatul* este pus sub autoritatea Secretarului general al Societății Națiunelor, pentru toate chestiunile administrative.

Organe consultative.

Armamente.

Sunt două comisiuni consultative a armamentelor: Comisiunea permanentă consultativă pentru studiul chestiunilor militare, navale și aeriene, și Comisiunea temporară mixtă pentru reducerea armamentelor.

Prima Comisiune dă Consiliului avizuri, cu titlu de expert, asupra problemelor militare care pot să se puie cu ocazia chestiunilor supuse Societății Națiunelor și dă Consiliului avisul asupra dispozițiunilor Pactului cu privire la armamente.

Această Comisiune se compune din un reprezentant naval, unul militar și unul aerian al fiecărui dintre Statele reprezentate în Consiliu, numiți de guvernul lor. Comisiunea mai are trei subcomisiuni și un secretariat.

Comisiunea temporară mixtă prepară rapoarte și propuneri cu privire la reducerea armamentelor, pe care le supune Consiliului, și se compune din persoane cu o competență recunoscută în materie socială, politică și economică, din șase membri ai Comisiunei permanente consultative și din șase membri din Consiliul de administrație al Organizației internaționale a Muncei, din cari trei sunt reprezentanți ai patronilor și trei ai uvrierilor. Această Comi-

siune este însărcinată de Adunare să elaboreze un „plan precis de reducere generală a armamentelor terestre și aeriene".

Mandate.

Comisiunea permanentă a mandatelor, are menirea de a primi și a examina raporturile anuale pe care trebue să i le procure Puterile mandatare și de a da Consiliului avisul asupra oricărei chestiuni relativă la execuția mandatelor, și se compune din nouă membri. Acești membri nu pot să aibă nici o funcție care atârnă direct de guvernul lor. Un expert al biuroului internațional al Muncii, ia parte la întruniri, cu titlu consultativ, când Comisiunea discută chestiuni de muncă. — Observațiunile Comisiunei asupra rapoartelor Puterilor mandatare, sunt transmise Consiliului, cu observațiunile reprezentanților puterilor mandatare. Consiliul trimite aceste rapoarte guvernelor și Adunărei.

Opium și alte stupefiante.

Comisiunea consultativă a opiumului se compune din câte un reprezentant al următoarelor State: Germania, China, Franța, Marea Britanie, India, Japonia, Olanda, Portugalia, Siamul, Regatul Serbilor, Croaților și Slovenilor, România, Statele-Unite, care sunt țări interesate principal; afară de aceștia mai sunt trei asesori, din care unul este cetățean american, numiți pe o perioadă de doi ani.

Cu trei luni mai înainte de întrunirea Adunărei, Comisiunea are îndatorirea să prezinte Consiliului, care-l transmite Adunărei, un raport asupra tuturor chestiunilor relative la executarea acordurilor asupra traficului opiumului și a altor stupefiante.

Tratamentul femeilor și al copiilor.

Comisiunea consultativă a tratamentului femeilor și copiilor, a fost creată pentru a da urmare unei recomandații a unei Conferinți generale, convocată de Societatea Națiunilor în Iunie 1921; obiectul acestei Conferinți era de a face pe diverse guverne să se sfătuiască în vederea unei acțiuni comune pentru represiunea traficului. In Iulie 1922, Consiliul a invitat pe Danemarca, Franța, Marea-Bretanie, Italia, Japonia, Polonia, România, Spania și Uruguai, să-și trimeată reprezentanți în Comisiune; de asemenea a invitat cu titlu de asesori cari se bucură de toate drepturile unor delegați, afară de dreptul de vot, pe reprezentanții următoarelor organizații:

a) Biuroul internațional pentru represiunea traficului cu femei și copii;

b) Organizația internațională a femeilor;

c) Federația Uniunilor naționale pentru protecția fetelor;

d) Asociația catolică internațională pentru protecția fetelor;

e) Asociația evreiască pentru protecția fetelor.

In Comisiune are și Statele-Unite un delegat cu titlu consultativ.

Cooperație intelectuală.

Comisiunea internațională de cooperație intelectuală are drept misiune de a studia chestiuni internaționale relative la cooperația intelectuală.

Ea a fost constituită de Consiliu în Maiu 1922 și cuprinde douăsprezece personalități eminente din lumea intelectuală, între cari și un reprezentant al Americei de Nord. Scretariatul acestei organizații, care face parte din Secretariatul Societăţii Națiunilor, constitue Oficiul internațional de informații universitare.

IV. — Opera Societății.

Deși Societatea are o existență numai de câțiva ani, cea mai mare parte dintre dispozițiile Pactului, afară de clauzele relative la sancțiuni, au fost deja aplicate. Astfel „diferendele" au fost aduse înaintea Societății, fie prin un apel direct al părților interesate, fie în urma exercitărei, de către o terță persoană, a „dreptului" care aparține fiecărui membru a Societății de a atrage atenția Consiliului asupra oricărei circonstanță, de natură să turbure relațiunile internaționale. Societatea Națiunilor s'a ocupat de diferende care s'au ivit între membrii ei și de diferende între un Stat membru și un Stat care nu este membru. — Cazuri de competință exclusivă au fost trimese, pentru avis consultativ la Curtea de Justiție. Cele mai multe dintre diferende au fost regulate prin deciziuni unanime. Intr'un singur caz, decizia luată nu a putut să aibă nici o urmare. Nici un Stat n'a recurs la războiu în contra unei deciziuni luată de Societate. Consiliul a trimes câteva afaceri la Adunare, sau din propria sa inițiativă, sau după cererea uneia sau alteia dintre părți.

Curtea de Justiție a fost sesisată de mai multe cereri de avis consultativ, și a avut ocazia să dea o hotărâre în o afacere în care competința sa era obligatoare după termenii tratatului de Versailles.

Toate organele technice și consultative ale Societății, dela crearea lor, au desvoltat o mare activitate. Societatea a fost chemată să colaboreze în împrejurări diferite cu Consiliul suprem al Aliaților sau cu Conferința Ambasadorilor, căreia i-a procurat, din propria ei inițiativă, sau după cererea acestor organisme, recomandații, de pildă asupra chestiunilor de frontiere. Ea a colaborat cu Comisiunea reparațiilor în

lucrările de restabilire financiară cu care a fost însărcinată, după cum a colaboat în domeniul technic cu Conferința dela Geneva.

În două rânduri (în Albania și în Grecia), Societatea Națiunilor a pus la dispoziția unui Stat, după cererea lui, organismele sale technice, pentru a-i da sfaturi și a-l asista în sarcina de reconstrucție și administrație interioare. Societatea a colaborat cu organizațiile Crucei Roșii, cu Oficiul internațional de higienă, cu Camera internațională de Comerț, cu Fundația Rockfeller și cinci sau șase asociaiuni internaționale care se ocupă cu chestiunea traficului femeilor și copiilor. Din acest punct de vedere ea a jucat rolul unei instituții internaționale autorizată, coordonând toate eforturile internaționale, și a putut să-și asigure serviciile voluntare și desinteresate a unui mare număr de specialiști. Aceasta i-a permis să procedeze la studiul amănunțit a problemelor care-i erau supuse în vederea examenului final, de reprezentanții guvernelor în Consiliu și Adunare.

Restaurarea financiară a Austriei. — Câteva exemple vor ajunge, fără a intra în amănuntele procedurei, nici a trata fondul afacerilor, pentru a da o ideie despre munca și metoda Societății Națiunelor.

Din acest punct de vedere, opera restaurărei financiare a Austriei este caracteristică. Principala sa valcare stă în contrastul pe care-l subliniază între rezultatul unor eforturi necoordonate și rezultatul unei colaborări organizate. Situația financiară a Austriei devenise disperată; ea primise ajutorul guvernelor și a instituțiunilor caritabile, fără ca acest ajutor să fi obținut vre-un efect durabil, pentru că lipsea un plan; Austria era în ajunul unor primejdii grave, precum foametea, poate chiar o revoluție și serioase complicații internaționale. Principalele Puteri aliate au supus în urmă Societății

această problemă, înștiințând-o că nu trebue să mai conteze pe viitor pe credite oficiale. Șansele de succes păreau minime. Totuși, Consiliul acceptă sarcina ce i se prezenta, care era nu numai de natură financiară și economică, dar și politică. Pentru a reuși, trebuia să garanteze și serioase complicații internaționale. Princiîntr'un fel stabilitatea politică, condiție indispensabilă de orice ajutor străin.

Prima măsură a Consiliului a fost de a invita pe Austria să figureze, conform cu Pactul, în calitate de membru al Consiliului. De asemenea a invitat pe Cehoslovacia să participe temporar la deliberațiile sale, ca un Stat special interesat, atât din punct de vedere financiar, cât și din punct de vedere politic.

Un comitet de cinci membri din Consiliu (Austria, Franța, Marea-Britanie, Italia, Cehoslovacia), a fost însărcinat să studieze chestiunea. Acest Comitet s'a pus imediat pe lucru și, în primul loc, a abordat examinarea factorilor politici. Apoi a cerut, asupra tuturor chestiunilor technice, avisul Comisiunei economice și financiare a Societății și a experților cari colaborează cu organizațiile Societății. Câțiva membri ai Comitetului financiar făcuseră de altfel o anchetă în Austria, cu un an mai înainte, astfel că Comitetul cunoștea datele generale ale acestei probleme.

Astfel, în câteva săptămâni, Comitetul Consiliului a putut să alcătuiască un plan care să asigure stabilitatea polilică a Austriei, pe când Comitetul financiar elabora un program de ridicare financiară, prin aplicarea de reforme interioare, prin un control și credite externe. Propunerile Comitetului Consiliului, au fost aprobate cu unanimitate de Consiliu. Executarea programului urmă imediat. După un an situația Austriei fu cu totul schimbată. Introducerea reformelor interne, garanțiile de ordin financiar date de Austria, nu numai că au năs-

cut speranțe chiar în sufletele austriacilor, dar au inspirat o încredere suficientă în afară, pentru ca împrumuturile străine necesare pentru a procura Austriei resurse financiare indispensabile în perioadă de reformă, au fost subscrise de mai multe ori în diferite țări, mai ales în Statele-Unite ale Americei.

Ridicarea Austriei, în limita fixată de doi ani, este acuma în plin progres. Dacă eforturile anterioare au fost zadarnice din lipsă de organizare, opera Societății oferă, din contra, exemplul unui mecanism ale cărui toate părțile muncesc spre acelaș rezultat. S'a calculat că înainte de a se aplica programul Societății, 75 milioane de livre sterling au fost pierdute în eforturi nenorocite și dezordonate, pentru a salva Austria. Programul Societății a permis să se asigure ridicarea acestei țări fără să fi fost necesar de a se cheltui un ban.

„Dreptul amical". — O chestiune de suveranitate. — Procedura urmată pentru diferendul între Suedia și Finlanda, în chestia suveranității insulelor Aland, prezintă mai multe puncte demne de interes.

Locuitorii insulelor Aland manifestaseră dorința de a se uni cu Suedia, și diferendul născut din această cauză între Suedia și Finlanda ajunsese la un grad de gravitate care inspira serioase îngrijiri. Guvernul britanic uzând de „dreptul amical" menționat în Pact, atrase atenția Societății asupra diferendului ivit între două State din care unul, Suedia, era membru al Societății, iar celalt, Finlanda, nu era. Finlanda care mai pe urmă a fost admisă în Societate, a fost invitată să accepte provizor obligațiunile impuse membrilor Societății. Ea acceptă această condiție ; mediațiunea Societății deveni astfel posibilă. Dar Finlanda ridică o obiecțiune: chestiunea era numai de juridicția sa națională. Prin aceasta se contesta competința Consiliului.

Curtea permanentă de Justiție internațională, neavând încă ființă, Consiliul numi un comitet de juriști care să formuleze un avis. Comitetul recunoscând că chestiunea era de ordin internațional. Consiliul se declară competent și numi o comisiune restrânsă, care să procedeze la o anchetă la fața locului. Această comisiune vizită Suedia, Finlanda și insulele și redactă un raport. Consiliul discută termenii acestui raport cu reprezentanții acestor două țări și culese opinia locuitorilor insulelor. In fine părțile acceptară decizia Comisiunei, după care Consiliul atribui Finlandei suveranitatea asupra insulelor Aland, și instituí, în acelaș timp, o serie de garanții pentru locuitorii insulelor. Această deciziune a fost complectată prin o Convenție internațională, încheiată la Geneva, între cele zece Puteri interesate în chestiunile Balticei. Această Convenție asigură, sub garanția Societății Națiunilor, neutralizarea și demilitarizarea întregului arhipelag a insulelor Aland.

Cererea adresată de Consiliul Suprem al Aliaților Societății Națiunilor, în vederea unei recomandații asupra chestiunei Silesiei-de-sus.— Consiliul suprem neputând să ajungă la un acord asupra acestei chestiuni, ceru „recomandația" la Consiliul Societății Națiunilor. Consiliul numi un Comitet, compus din reprezentanții Belgiei, Spaniei, Braziliei și Chinei, cari să prepare traseul frontierei. Ajutat de doi experți economici și de Organizațiile technice ale Societății, Consiliul izbuti să obție un acord unanim.

Linia-frontieră propusă de Consiliu ține seamă de stipulațiunile tratatului, adică e conformă cu dorința locuitorilor și ține seamă de situația geografică și economică a localităților. Recomandarea Consiliului mai conținea o serie de măsuri economice, cu caracter provizor, destinate să asigure continuitatea vieții economice

după diviziunea teritoriului. Aceste măsuri trebuiau să facă obiectul unei Convenții între Germania și Polonia. Puterile aliate acceptând recomandația Consiliului, Societatea Națiunilor convocă la Geneva o conferință germano-polonă, care redijă convenția.

Diferendul polono-lituanian. — Nu este nici o chestiune politică, printre acele trimese Societății Națiunilor, care să fi necesitat proceduri așa de diverse ca diferendul între Polonia și Lituania, cu privire la Vilna.

Lipsa unei regulări de frontieră între Polonia și Lituania după războiu, crease o situație primejdioasă, mai cu seamă în regiunea Vilnei. Chestiunea se aduse înaintea Societății, sub forma unui apel adresat de Polonia, urmat de o serie de proteste emanate dela amândouă Statele, asupra mai multor chestiuni. Societatea nu avea calitatea de a fixa definitiv frontierele Poloniei, această chestiune fiind de competința Principalelor Puteri aliate. Pentru a evita ostilitățile, Societatea stabili zone neutre și traseuri de frontieri provizore; trimise o comisiune de control, se sforță să organizeze un plebiscit; dar, după ce obținuse consimțimântul mai multor guverne, pentru a forma un contingent internațional de 1700 oameni, cu sarcina de a asigura ordinea, fu obligată să renunțe la plebiscit; încercă să instituie negocieri directe între cele două State, dar fără succes; în fine, încercă să i se adopte un proiect de reglement, dar nu fu acceptat și Consiliul supuse Adunărei această chestiune; Adunarea adresă un apel amânduror popoarelor, invitându-le să se puie de acord, dar în zădar. Deși izbutise să împedice ostilitățile, Societatea nu stabili o înțelegere între cele două țări. In interval, Conferința Ambasadorilor adoptă o delimitare a frontierei care nu a fost acceptată de Lituania.

Minorități. — Fiecare membru din Consiliul Societății Națiunilor are dreptul să-i semnaleze o violare sau o amenințare de violare a tratatelor minorităților, care ele singure au dreptul să adreseze petițiuni Societății. Societatea le trimete guvernelor interesate, care sunt rugate de a formula toate observațiunile ce ar crede necesare Lucrările se trimet membrilor Consiliului. Prezidentul și alți doi membri ai Consiliului, formează un Comitet însărcinat să examineze petițiile. Dacă un membru al acestui Comitet, sau orice alt membru al Consiliului, crede că chestiunea merită să fie examinată cu atenție, ea este înscrisă în ordinea zilei. Dispozițiuni aproape analoage sunt în vigoare pentru petițiile care emană dela teritoriile sub mandat.

Metodele întrebuințate de Societatea Națiunilor în chestiunile ne-politice. — In chestiunile ne-politice, de câte ori nu-i posibil să atace imediat o problemă de o importanță generală, metoda întrebuințată de Societate este următoarea: ea lucrează după posibilitățile momentului și avansează progresiv spre centrul problemei. Intregul teren apoi face obiectul unei explorațiuni minuțioase, și se sforțează să progreseze când situația pare favorabilă. Un exemplu concret va arăta metoda urmată.

A treia Adunare decisese că o Conferință generală de transit se va reuni în cursul toamnei 1923, și votase creditele necesare în acest scop. Examinarea unei convențiuni internaționale asupra căilor ferate era înscrisă la ordinea zilei acestei reuniri. Secțiunea transitului din Secretariat începu să adune informațiile necesare; un comitet de specialiști în chestiuni de drum de fer examină chestiunea din punct de vedere teoretic și practic. Proiectul elaborat de acest Comitet fu supus Comisiunei consultative a comunicațiilor și transitului, compus din reprezentanții guvernelor. Această Comisiune pre-

pară atunci un proiect de convențiune, care fu comunicat tuturor guvernelor, în acelaş timp cu un raport conţinând faptele prezentate Comisiunei și Conferinței. Guvernele avură astfel la dispoziţie un proiect care constitue o bază de discuţie. Toate informaţiile necesare le-au fost comunicate, în timp util pentru ca să poată redija instrucţiunile care se cuvenia să fie date delegaţilor la Conferință.

Aceiaşi metodă s'a întrebuinţat la pregătirea Conferinței formalităților vamale, care s'a întrunit în Octombrie 1923. Data aceasta era vorba de a se studia un aspect al problemei vastă a unui tratament echitabil de comerț, căreia Societatea Națiunilor caută să-i asigure o soluţie prin etape succesive.

Să luăm ca pildă o chestiune a căreia desvoltare nu e încă așa de înaintată ca acea a celor două chestiuni menționate mai sus. Comitetul economic a însărcinat un Comitet de economiști să examineze, din punct de vedere teoretic, problema dublei impuneri și a evaziunei fiscale. După ce a examinat raportul prezentat de acest Comitet, Comitetul financiar a instituit o Comisiune compusă din experți în materie fiscală, și însărcinată să examineze aplicarea practică a principiilor stabilite de economiști. Această Comisiune își urmează lucrările; când vor fi terminate, un Comitet financiar va decide dacă a sosit momentul să prezinte recomandațiuni Consiliului, în vederea măsurilor ulterioare. De asemenea, în chestiunile cu privire la higienă, la opium, la traficul cu femeile și copiii, și la alte probleme, Societatea a avut ca principiu să meargă înainte, prinzând toate ocaziunile de a se apropia progresiv de soluția problemei, fără să voiască a mărturisi vre-o grabă excesivă. Experiența a arătat că această metodă este cea mai sigură pentru a atinge progrese de ordin practic, și pentru a desvolta adevărata colaborație internațională.

Conferința dela Varșovia. — Împrejurările care au încunjurat convocarea Conferinței europene de higienă, ținută la Varșovia, sunt un exemplu interesant de acțiune colectivă întreprinsă în cadrul Societății. Convocarea acestei Conferinții a fost decisă în virtutea unei rezoluții a Adunării, după care „acorduri având în vedere menținerea pă ii sau colaborarea internațională, vor putea să fie negociate sub ausp'ciile Societății Națiunilor, de exemplu, în conferinți speciale cu concursul său".

Guvernul polonez dorea să întrunească o conferință sanitară. După ce a obținut avisul Consiliului, guvernul polonez convocă el însuși Conferința; Consil'ul îi puse la dispoziție serviciile Organizațiunei de higienă și a Secretariatului Societății, care precedară la lucrările preparatoare în vederea oganizărei Conferinței. Dar Conferința însăși, — care reunea pe reprezentanții Statelor europene, membri ai Societății, precum și pe reprezentanții Germaniei, Rusiei, Ukrainei și ai Ungariei (în acel timp Ungaria nu făcea încă parte din Societate) — prezinta caracterul unei Conferințe independente: ea încredință execuția deciziunilor sale Organizațiunei de higienă a Societății, specificând că Comitetul ar trebui, în acest scop, să cuprindă reprezentanți ai tuturor Puterilor interesate.

Seria B „Sfaturi pentru gospodari".

No. 1. **Ingrijirea păsărilor** de Prof. *C. Motaș.*
„ 2. **Despre tovărășii** de *Preot C. Dron.*
„ **Despre scarlatină** de *Dr. I. Gheorghiu.*
„ 4. **Livada din sâmburi** de *G. Gheorghiu.*
„ 5. **In jurul casei** de *M. Lupescu.*
„ 6. **Casa** de *I. Simionescu.*
„ 7. **Morcovul și alte legume** de *P. Roziade.*
„ 8. **Sifilisul** de *Dr. E. Gheorghiu.*
„ 9. **Temeiul îmbunătățirii vitelor** de *Th. Chițoi.*
„ 10. **Votul obștesc** de *A. Gorovei.*
„ 11. **Creșterea porcilor** de *C. Oescu.*
„ 12. **Viermii de mătasă** de *T. A. Bădărău.*
„ 13. **Oftica sau tuberculoza** de *Dr. E. Gheorghiu.*
„ 14. **Pelagra** de Prof. *V. Babeș.*
„ 15. **Alegerea semințelor** de *C. Lacrițianu.*
„ 16. **Creșterea păsărilor** de Prof. *C. Motaș.*
„ 17. **Rătăcirile bolșeviste** de Maior *I. Mihai.*
„ 18. **O stupină dintr'un roiu** de *N. Nicolaescu.*
„ 19. **Cum se întemeiază o vie** de *D. M. Cădere.*
„ 20. **Răsadnița și Plantele din răsad** de *V. Sadoveanu.*
„ 21. **Lehuzia** de dr. *E. Gheorghiu.*
„ 22. **Meșteșugul vopsitului cu burueni** de *Art. Gorovei.*
„ 23. **Cum orbim** de *I. Glăvan.*
„ 24. **Păstrarea carnei de porc** de *G. Gheorghiu.*
„ 25. **Calul** de Prof. *E. Udrischi.*
„ 26. **Doctorul în casă** de Dr. *O. Apostol.*
„ 27. **Cum trebue să ne hrănim** de *E. Severin.*
„ 28. **Lămurirea legii dărilor** de *Iuliu Pascu.*
„ 29. **Beția** de *Dr. Emil Gheorghiu.*
„ 30. **Lămurirea Constituției** de *Artur Gorovei.*
„ 31. **Boale parasitare la animale, cari trec la om** de *C. Motaș.*
„ 32. **Folosințe nesocotite în gospodărie** de *I. Simionescu.*
„ 33. **Mama și copilul,** de *Dr. M. Manicatide.*
„ 34. **Indrumări spre sănătate,** de *Dr. I. Bordea.*
„ 35. **Despre hrană,** de *Dr. I. Bordea.*
„ 36 **Omul și societatea** de *Al. Giuglea.*
„ 37. **Bucătăria sătencei** de *Maria Col. Dobrescu.*
„ 38. **Sfecla de zahăr** de *C. Lacrițianu.*
„ 39. **Ingrășarea pământului** de *I. M. Dobrescu.*
„ 40. **Friguri de baltă** de *T. Dumitrescu.*
„ 41. **Banul** de *A. Giuglea.*
„ 42. **Sfaturi practice** de *Ing. A. Schorr.*
„ 43. **Lămurirea calendarului** de *A. Giuglea.*

No. 44. Conjuctivita granuloasă de *Dr. I. Glăvan.*
„ 45. Burueni de leac de *A. Volanschi.*
„ 46. Sfaturi casnice de *Maica Raluca.*
„ 47. Cultura tomatelor de *I. Isvoranu.*
„ 48. Rețete pentru gospodine de *Maica Raluca.*

Seria C. „Din lumea largă".

No. 1. Ucraina de *G. Năstase.*
„ 2. Cehoslovacia de *I. Simionescu.*
„ 3 Munții Apuseni de *M. David.*
„ 4. Finlanda de *I. Simionescu.*
„ 5. Bucovina de *I. Simionescu.*
„ 6. Basarabia de *G. Nastase.*
„ 7. Dobrogea de *C. Brătescu.*
„ 8. In spre polul sud de *I. Simionescu.*
„ 19. Olanda de *Ap. D. Culea.*
„ 10. Viața in adâncul mărilor de *C. Motaș.*
„ 11-12. A. Șaguna de *I. Lupaș.*
„ 13. Către Everest de *I. Simionescu.*
„ 14. Românii de peste Nistru de *V. Harea.*
„ 15. Ardealul de *I. Simionescu.*
„ 16 Lituania de *G. Năstase*
„ 17 Câmpia Transilvaniei de *Ion Popu-Câmpeanu.*
„ 18. Moldova de *I. Simionescu.*
„ 19. Românii din Ungaria de *I. Georgescu.*
„ 20. Jud Turda-Arieș de *I. Mureșeanu.*
„ 21. Țara Hațegului de *Gavril Todica.*
„ 21. Sp. C. Haret de *I. Simionescu.*
„ 23. Danemarca de *Magda D. Nicolaescu.*
„ 24. N. Milescu în China de *I. Simionescu.*
„ 25. Cetățile Moldovenești de pe Nistru de *Ap. C. Culea.*
„ 26. Românii din Bulgaria de *Em. Bucuța.*
„ 27. Valea Jiului din Ardeal de *P. Hossu Longin.*

Seria D. „Știință aplicată".

No. 1. Fabricarea săpunului de *A. Schorr.*
„ 2. Motorul Diesel de *Ing. Casetti.*
„ 3. Industria parfumului de *E. Severin.*
„ 4-5. Aerul lichid de *Ilie Matei.*
„ 6. Industria azotului de *L. Caton.*
„ 7-9. Locomotiva de *Ing. Casetti*
„ 10. Aeroplanul de *Dr. V. Anastasiu.*
„ 11 Baloane și dirijabile de *C. Mihăilescu.*
„ 12. Betonul armat de *Ing. N. Ganea.*
„ 13. Gări și trenuri de *G. Stratber.*
„ 14 Instalarea unei sonerii electrice de *Stef. C. Ionescu.*
„ 15. Aparat de Radiofonie de *Lt. M. Zapan.*
„ 16. Tiparul de *V. Romanescu.*
„ 17. Ce se scoate din cărbuni de *C. V. Gheorghiu.*